

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/4/2021
Identifikačné číslo spisu:	7017200182
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7017200182.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej, JUDr. Jany Hullovej, JUDr. Miroslavy Janečkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: TAJANA, s. r. o., so sídlom Dukelská 58/65, 087 01 Gíraltovce, IČO: 31 703 585, právne zastúpeného AK - TARABČÁK s. r. o., so sídlom Hlavná 13, 080 01 Prešov, IČO: 36 859 109, proti žalovanému: Ing. Miroslav Pelák, so sídlom Lipová 4, Bardejov - Nová Vës, správca konkurznej podstaty úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov, so sídlom Štefánikova 682/4, 085 01 Bardejov, IČO: 31 732 305, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., so sídlom Dončova 1451/21, 034 01 Ružomberok, IČO: 36 862 304, o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty úpadcu (v konkurznom konaní Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3K/271/99), v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. decembra 2020, č. k. 5Obo/7/2019-674, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného z a m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí štvrtým rozsudkom z 16. novembra 2017, č. k. 9Cbi/1/2017-525 rozhodol tak, že v prvom výroku žalobu zamietol. Druhým výrokom priznal žalovanému právo na plnú náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobou z 28. novembra 2008 sa žalobca domáhal voči žalovanému (ďalej aj „správca“) vylúčenia z konkurznej podstaty (ďalej aj „KP“) úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov, Štefánikova 682/4, 085 01 Bardejov, IČO: 31 732 305 (ďalej len „úpadca“) viacerých nehnuteľností, v katastri nehnuteľností vlastnícky zapísaných na žalobcu, a to na listoch vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX katastrálneho územia (ďalej aj „kat. úz.“) U., č. XXXX kat. úz. Z. a č. XXX kat. úz. J., ktoré boli správcom dňa 13. februára 2008 zapísané do súpisu rozšírenej konkurznej podstaty úpadcu v konkurze vyhlásenom Krajským súdom v Košiciach (ďalej aj „konkurzný súd“), uznesením zo 6. februára 2000, sp. zn. 3K/271/99. Súd prvej inštancie uviedol, ako boli tieto nehnuteľnosti (čiastočne rozdielne) opísané v žalobe (petite žaloby), v súpise správcu a v

oznámení z 27. októbra 2008, ktorým konkurzný súd o. i. vyzval žalobcu na podanie excindačnej žaloby proti správcovi v určenej lehote. Ich „jednoduchým porovnaním“ dospel súd prvej inštancie k záveru, že „nie je možné uvedené nehnuteľnosti identifikovať, a preto tieto nehnuteľnosti nie je možné ani vylúčiť z konkurznej podstaty, pretože takéto rozhodnutie by nebolo vykonateľné.“ Citoval ust. § 19 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) a uviedol, že rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu nie je takou skutočnosťou, ktorá by mala sama o sebe za následok vylúčenie vecí zo súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Petit žaloby nekorešponduje s obsahom rozšírenia konkurznej podstaty správcom z 13. februára 2008 a vzhľadom na uplynutie lehoty pre podanie návrhu na vylúčenie vecí z konkurznej podstaty nie je už možné petit žaloby meniť, rovnako ako už nie je možné meniť ani zápis rozšírenej konkurznej podstaty. Preto podľa súdu prvej inštancie nebolo možné žalobe vyhovieť. O náhrade trov konania rozhodol za aplikácie ust. § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „C. s. p.“) a v plnom rozsahu ju priznal v konaní úspešnému žalovanému.

3. Na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 1. októbra 2020, č. k. 5Obo/7/2019-674, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému ukladá povinnosť vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov, Štefánikova 682/4, Bardejov, IČO: 31 732 305 vo výroku I. špecifikované nehnuteľnosti; II. výrokom odvolací súd vo zvyšku výroku o zamietnutí žaloby rozsudok krajského súdu potvrdil; III. výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie rozsudok vydal bez doplnenia dokazovania a vyhodnotenia dôkazov podľa záväzného právneho názoru vyjadreného v predchádzajúcom kasačnom uznesení odvolacieho súdu z 8. februára 2017 (sp. zn. 5Obo/24/2015, 5Obo/27/2016), kedy odvolací súd s poukazom na § 390 C. s. p. na prejednanie vecí nariadil pojednávanie (1. októbra 2020) a za prítomnosti sporových strán v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie dôkazmi, ktoré podľa obsahu spisu mal k dispozícii súd prvej inštancie a doplnil ho o všetky právoplatné rozhodnutia vydané v konaniach vedených Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 6C/376/2000 a sp. zn. 5C/905/2000, list právneho zástupcu JEDNOTA, s. d. Bardejov z 12. januára 1998 a o podanie správcu adresované konkurznému súdu z 13. februára 2008, o rozšírení konkurznej podstaty.

5. Odvolací súd zistil, že Krajský súd v Košiciach uznesením zo 6. februára 2000, sp. zn. 3K/271/99, vyhlásil konkurz na majetok úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov, Štefánikova 682/4, IČO: 31 732 305 a za správcu konkurznej podstaty ustanovil Ing. K. N. (žalovaného). Konkurzný súd pod č. k. 3K/271/99-417 zo dňa 27. októbra 2008 oznámil žalobcovi (TAJANA, s. r. o.), že v dotknutej konkurznej veci „zapísal správca konkurznej podstaty Ing. N. do podstaty s poznámkou nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXX, kat. úz. U., na LV č. XXXX, kat. úz. Z. a na LV č. XXX, kat. úz. J.“ a vyzval žalobcu, aby v súlade s ust. § 19 ods. 2 ZKV podal v lehote 30 dní od doručenia prípisu žalobu na Krajský súd v Košiciach proti správcovi konkurznej podstaty o vylúčenie nehnuteľnosti z konkurznej podstaty a že ak žaloba nebude podaná včas, predpokladá sa, že vec je zahrnutá do súpisu oprávnene. Žalobca dňa 1. októbra 2008 podal (osobne do podateľne) na Krajský súd v Košiciach žalobu o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty, z dôvodu, že patria do jeho vlastníctva, a to zapísané na LV č. XXX, kat. úz. U., na LV č. XXXX, kat. úz. Z., na LV č. XXX, kat. úz. J. a aj na LV č. XXXX, kat. úz. Z. (podľa výzvy konkurzného súdu) a špecifikoval ich. Uviedol, že nehnuteľnosti zapísané na prvých troch listoch do vlastníctva nadobudol od predávajúceho SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov kúpnymi zmluvami, ktoré doložil. K pozemkom par. č. XXX/X, zast. plochy vo výmere 4362 m², par. č. XXX/X, zast. plochy vo výmere 1670 m² a par. č. XXX/X, zast. plochy vo výmere 626 m² uviedol, že ich nadobudol od SR - Okresný úrad Svidník zmluvou zo dňa 16. marca 1999, č. V 743/99 a zmluvou zo dňa 20. októbra 2005 od SR - Krajský úrad Prešov, V 209/06.

6. Odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ súd prvej inštancie vo svojom rozsudku kládol dôraz na obsah výzvy konkurzného súdu učinenej podľa § 19 ods. 2 ZKV z hľadiska identifikovateľnosti vecí zahrnutých správcom do konkurznej podstaty, tak odvolací súd poukázal na časové hľadisko, teda

určenie lehoty pre podanie vylučovacej žaloby, v ktorej sa možno ešte účinne domáhať vylúčenia určitého majetku zo súpisu podstaty, keďže po tejto lehote ex lege nastupuje nevyvrátiteľná domnienka, že taký majetok bol zahrnutý do súpisu oprávnene. Preto „jednoduché porovnanie“ s obsahom výzvy konkurzného súdu zo dňa 27. októbra 2008 (č. l. 81), ktorým dôvodil súd prvej inštancie, nemalo zásadnú relevanciu, čo do špecifikácie vylučovaných nehnuteľností. Odvolací súd navyše zdôraznil, že nepresné, či mylné uvedenie nehnuteľností konkurzným súdom, ktorých sa zápis do súpisu KP týkal, pre účely postupu - výzvy na podanie vylučovacej žaloby žalobcom v určenej lehote, nemôže byť hodnotené na ťarchu žalobcu, a to z dôvodu procesného (verejnoprávneho) a nie súkromnoprávneho charakteru excindačnej žaloby proti správcovi.

7. Najvyšší súd SR dodal, že v poznámke k rozšíreniu konkurznej podstaty správca uviedol, že ohľadom zapísaného majetku „je vedený súdny spor na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6C/376/2000 a 5C/905/2000“ a ak aj spornosť zahrnutia vecí do súpisu, z hľadiska zapísanej poznámky o vedení súdnych konaní o určenie vlastníctva k predmetným veciam, skončením uvedených súdnych konaní formálne odpadla, pre rozhodovanie v danom incidenčnom konaní bolo relevantné, že správca sám veci zo súpisu (doteraz) nevyradil a naďalej ich považoval za súčasť majetkového portfólia úpadcu určeného k speňaženiu. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že údaj o vlastníkoch nehnuteľností je hodnoverný, ale nie záväzný (§ 70 ods. 1 v spojení s § 7 katastrálneho zákona), pričom žalobca doloženými listami vlastníctva, podporenými listinami o nadobudnutí predmetných nehnuteľností do vlastníctva (kúpne zmluvy), dostatočne osvedčil svoju aktívnu vecnú legitímáciu v danom incidenčnom spore, teda že mu svedčí lepšie (hmotné) právo k vylučovaným veciam zahrnutým do súpisu, došlo k presunu dôkazného bremena v spore na žalovaného vo vzťahu k ním uplatnenej obrane.

8. Vo vzťahu k prejudiciálnej otázke vlastníctva vylučovaných nehnuteľností, podľa názoru odvolacieho súdu, vyplynulo z vykonaného dokazovania, že žalovaný nepreukázal svoju obranu proti žalobe, založenú na tvrdení o neplatnosti troch dotknutých kúpnych zmlúv, v roku 1997 uzavretých medzi úpadcom ako predávajúcim a žalobcom ako kupujúcim, ktorými žalobca preukazoval svoje vlastnícke právo k vylučovaným veciam. Tvrdenú absolútnu neplatnosť dotknutých právnych úkonov malo vyvolať dojednanie o spôsobe úhrady kúpnej ceny započítaním, podľa žalovaného neexistujúcich pohľadávok. V tom videl žalovaný rozpor zmlúv so zákonom, prípadne jeho obchádzanie, resp. rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).

9. S poukazom na ust. § 261 ods. 1 a ods. 6 veta prvá zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení platnom a účinnom ku dňu 12. júna 1997 a 16. júla 1997 (deň uzavretia kúpnych zmlúv), ako aj vykonané dokazovanie, podľa odvolacieho súdu to, či fakticky k zaplateniu kúpnej ceny zo strany kupujúceho následne došlo v zmluve dojednaným, či iným spôsobom, nemá z hľadiska právnej úpravy (§ 588 a nasl. OZ) vplyv na platnosť kúpnej zmluvy. Ani prípadné dodatočné zistenie o nenaplnení dohody o úhrade kúpnej ceny kompenzáciou (napr. pre spornosť vzájomných pohľadávok a pod.) ako vedľajšieho dojednania, nespôsobuje neplatnosť uzavretia kúpnej zmluvy a prevodu vlastníctva k nehnuteľnosti. Keďže došlo k riadnej a platnej dohode o kúpnej cene, zo strany predávajúceho mohlo dôjsť k jej vymáhaniu, bez ohľadu na sporné dojednanie o spôsobe jej zaplatenia. V tomto smere nebol relevantný ani argument žalovaného o výsledku konania Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/219/2005, z ktorého malo vyplývať, že žalobca nebol veriteľom úpadcu.

10. K potvrdzujúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ žalobca mienil dodatočne upresniť, či objasniť uplatnenie nároku ohľadom pozemku parc. č. 571/1, zast. plochy, pôvodne vo výmere 4988 m², doložením geometrického plánu (č. l. 541 - 542) k svojmu odvolaniu, tak podľa ust. § 378 ods. 1 C. s. p. sa na konanie na odvolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Vzhľadom k tomu, že žalobca v podanom odvolaní zároveň tvrdil splnenie podmienok pre použitie nových prostriedkov procesného útoku/obranu až v odvolacom konaní v zmysle ust. § 366 písm. c/ a d/ C. s. p., toto jeho tvrdenie bolo predmetom odvolacieho prieskumu.

11. Odvolateľ tvrdil, že nový dôkaz (geometrický plán č. 5/2002 zo 14. mája 2002) nebolo možné a

potrebné predkladať, pretože súd ani nenaznačil, že by mal mať s identifikáciou nehnuteľností problém, teda bez svojej viny ho odvolateľ nemohol uplatniť v konaní. Podľa odvolacieho súdu, napriek dôvodom uvedeným odvolateľom, neboli splnené podmienky pre možnosť v dokazovaní vykonať doložený geometrický plán ako nový dôkaz. Konanie o spore sa vedie od 1. decembra 2008, pričom dôkaz je datovaný z roku 2002. Z priebehu konania už v štádiu pred súdom prvej inštancie boli stranám zrejmé určité nezrovnalosti medzi označením, vymedzením nároku na vylúčenie nehnuteľností podľa petitu žaloby oproti súpisu konkurznej podstaty. Navyiac, ide o dôkaz, ktorý odvolateľ mohol zabezpečiť do skončenia dokazovania na súde prvej inštancie. Preto dôvody uvádzané odvolateľom pre zahrnutie tohto nového dôkazu do vyhodnocovania jeho nároku sú neopodstatnené. Na tento dôkaz ako novotu (podľa § 366 C. s. p.) preto nemohlo byť odvolacím súdom pri rozhodovaní prihliadané.

12. Odvolací súd záverom napadnutého rozhodnutia uviedol, že prevažne úspešnou stranou v spore bol žalobca, ktorého neúspech tvoril len nepatrnú časť k predmetu celého sporu. Preto mu proti žalovanému vznikol nárok na plnú náhradu trov (celého) konania (§ 255 ods. 1 per analogiam, § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. l. 689 súdne spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), resp. ktorú dovolací súd doposiaľ neriešil vôbec (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

14. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne aj procesne nesprávny, pretože odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu je navyše podľa dovolateľa nepreskúmateľné a zjavne zasahujúce do princípu právnej istoty, pričom postupom, ktorý predchádzal vydaniu namietaného rozhodnutia bolo žalovanému upreté právo na prejednanie veci spravodlivým spôsobom.

15. Predovšetkým považoval dovolateľ za nutné uviesť, že odvolací súd vydal rozhodnutie, ktoré je zjavne nepreskúmateľné a ústavne nekonformné najmä z dôvodu, že spôsob akým vyložil niektoré ním prekvapivo prijaté skutkové závery a ustanovenia zákona pojednávajúce o platnosti právnych úkonov, neprimerane favorizujúci žalobcu.

16. Z napadnutého rozhodnutia je podľa dovolateľa evidentné, že odvolací súd nevysvetlil a nedal odpoveď na predchádzajúce závery súdu vyslovené v danej veci v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obo/39/2013 z 22. januára 2015 (ktorých zhodne z prvoinštančným súdom uzavrel, že posudzované kúpne zmluvy V 347/97, V 346/97 a V 391/97 sú neplatné pre ich rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona). Navyše sa odvolací súd podľa dovolateľa nevyjadril k jeho argumentácii poukazujúcej na rozpor kúpnych zmlúv s dobrými mravmi a argumentáciu žalovaného bez opory v spise doslova zúžil do argumentu poukazujúceho na nezaplatenie kúpnej ceny za údajne kupované nehnuteľnosti, hoci táto okolnosť bola len jednou z tých, ktorými žalovaný odôvodňoval neplatnosť označených kúpnych zmlúv. Na zásadné otázky vznesené žalovaným v priebehu celého konania poukazujúce na neplatnosť kúpnych zmlúv V 347/97, V 346/97 a V 391 /97 nebola daná odpoveď odvolacím súdom, čo oslabuje presvedčivosť hodnotu ním vydaného rozhodnutia do tej miery, že je neakceptovateľné a také, ktoré môže byť podrobené prieskumu v rámci dovolacieho konania. Rovnako tak odvolací súd nevysvetlil, ako mohol prijať záver o to m, že žalobcovi „lepšie svedčí vlastnícke právo“ ak žalobca na seba previedol uvedené nehnuteľnosti za opísaných okolností a bez toho, aby za ne zaplatil čo i len jeden cent.

17. Porušenie procesných práv vzhľadom dovolateľ aj v tom, že v danej veci sa odvolací senát nespravoval a neriadil rozhodnutím dovolacieho súdu vydaným v danej veci dňa 30. júna 2016, sp. zn. 1ObdoV/12/2015, čo je v rozpore s obsahom ustanovenia § 455 C. s. p. Týmto rozhodnutím dovolacieho súdu nebola spochybnená neplatnosť označených kúpnych zmlúv, a nebola konštatovaná neúplnosť dokazovania v predtým vedenom konaní, ale len nesprávnosť obsadenia odvolacieho senátu. Je preto podľa dovolateľa prekvapivé a zásadám odvolacieho konania odporujúci následne zvolený postup odvolacieho súdu prítomný v jeho rozhodnutí z 8. februára 2017, kedy bez toho, aby uložil súdu prvej inštancie v akom smere treba dokazovanie doplniť, tomuto súdu prikázal len opätovne vyhodnotiť už predtým vykonané dôkazy.

18. Prítomnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 písm. a/ a b/ C. s. p. vzhľadom dovolateľ na nesprávnom právnom posúdení otázky platnosti kúpnych zmlúv V 347/97, V 346/97 a V 391/97, ktorými boli prevedené nehnuteľnosti z osoby úpadcu a žalobcu. Odvolací súd spôsobom favorizujúcim žalobcu, pritom posudzoval len jednu čiastkovú okolnosť z argumentácie žalovaného poukazujúcej na absolútnu neplatnosť týchto kúpnych zmlúv, a to otázku neuhradenia kúpnej ceny.

19. Na podľa názoru dovolateľa zásadnú otázku, či „môže byť platný právny úkon medzi úpadcom ako nie pôvodným, ale dokonca len pristupujúcim dlžníkom a jeho žalobcom ako jeho údajným veriteľom, predmetom ktorého je uspokojenie neexistujúcich pohľadávok takéhoto veriteľa, ktorý na kúpnu cenu dlžníkovi nepoukáže ani len jeden eurocent, či jeden halier, a preukázateľne nemá úmysel kúpnu cenu riadne uhradiť, prevodom nehnuteľného majetku dlžníka krátko pred vyhlásením konkurzu na jeho majetok, ktorý vedie k tomu, že veritelia konkurznej podstaty takého dlžníka nebudú môcť byť pomerne uspokojení z predaja tohto majetku, a na rozdiel od ostatných veriteľov má mať žalobca ako len jeden z veriteľov prednostne uspokojené svoje pomyselné pohľadávky nerešpektujúc princíp pomerného uspokojenia všetkých veriteľov dlžníka“, odvolací súd neodpovedal, pričom sa nevysporiadal ani s judikatúrou, na ktorú žalovaný v priebehu konania poukazoval.

20. Dovolateľ zastáva názor, že kúpne zmluvy č. V 346/97 zo dňa 12. júna 1997, č. V 391/97 zo dňa 16. júla 1997 a č. V 347/97 zo dňa 16. júla 1997, sú neplatnými právnymi úkonmi, a preto zapísanie nehnuteľností do konkurznej podstaty úpadcu, ktorý je ich jediným vlastníkom, bolo úplne správne a náležité. Uvedené kúpne zmluvy trpia absolútnou neplatnosťou, nakoľko neboli urobené vážne, zrozumiteľne a určito, navyše ide o úkony, ktorými sa obchádza zákon a sú v rozpore s dobrými mravmi. V tomto smere žalovaný vyslovil otázku, či môže byť platný úkon, predmetom ktorého je prevod majetku už v tom čase v astronomickej hodnote v 7 264 260,- Sk na žalobcu, ak žalobca za tento majetok reálne neuhradil doteraz ani jednu korunu a ani to nemal v úmysle, a to za okolností, ktoré vyšli v priebehu konania najavo? Takáto konštrukcia právneho vzťahu úpadcu a žalobcu bola podľa dovolateľa cieľená, pričom uvedené zmluvy boli prostriedkom, aby majetok úpadcu de facto bezodplatne prešiel na osobu žalobcu pod zámienkou plnenia na dlh, ktorý reálne neexistoval, resp. na vymyslenú pohľadávku, ktorou mal disponovať žalobca.

21. Je preto podľa dovolateľa viac než zřejmé (už podľa textu zmlúv), že uvedené kúpne zmluvy mali byť uzatvorené s cieľom uspokojiť „pohľadávky žalobcu“ smerujúce nie voči úpadcovi (ktorý nikdy nebol dlžníkom žalobcu), ale pohľadávky údajne smerujúce voči Jednote SD Bardejov., so sídlom v Gíraltováciach, ktorých majiteľom je aj v súčasnosti VIZOP, spol. s r. o., ktorý ich uplatňuje v konkurznom konaní voči Jednote SD Bardejov. Ak by aj uvedené pohľadávky žalobcu voči úpadcovi reálne existovali, už uvedené zistenie podľa dovolateľa umožňuje prijať záver, že prevody majetku dlžníka na veriteľa v úmysle uspokojiť pohľadávku veriteľa nie sú v súlade s dobrými mravmi, obzvlášť ak sa tým zmari pomerné uspokojenie veriteľov úpadcu v konkurze, a takto realizované úkony sú neplatné. V tomto smere žalovaný poukázal najmä na publikované uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo/2/2006 (R 61/2009), podľa ktorého „Kúpna zmluva, ktorá bola uzavretá s cieľom, aby pohľadávka veriteľa bola v prípade, že nebude dlžníkom vyrovnaná, uspokojená tým, že na veriteľa prejde vlastnícke právo k predmetu kúpnej zmluvy (k prepadnej zálohe), je neplatná.“

22. Uvedeným záverom podľa dovolateľa nasvedčuje predovšetkým zistenie, že kúpna cena predmetom

daných zmlúv nebola úpadcovi nikdy uhradená ani len čiastočne a je viac než zjavné, že žalobca nikdy nemal úmysel kupovať, ale len úmysel previesť na seba majetok za súčasného započítania nárokov na zaplatenie kúpnej ceny z neexistujúcim záväzkom žalobcu voči úpadcovi. V danej veci tak zjavne absentoval prejav vôle niečo predat' a niečo kúpiť, úmysel žalobcu smeroval jednoznačne k realizácii uspokojenia domnelých a doteraz nepreukázaných a jemu nikdy nepatriacich pohľadávok, s ktorými úpadca nemal nič spoločné. Úmyslom žalobcu nebolo kupovať, ale uspokojovať ním označené pohľadávky prevodom majetku na jeho osobu.

23. Dovolateľ zdôraznil, že žalobca si domnelé pohľadávky uplatňoval v konkurznom konaní voči úpadcovi, pričom správca konkurznej podstaty tieto poprel, v dôsledku čoho právna opodstatnenosť týchto pohľadávok bola predmetom súdneho konania vedeného pred Krajským súdom v Košiciach, sp. zn. 3Cbi/535/01, zavŕšeného rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Obo/219/2005. Uvedené súdne rozhodnutie jednoznačne preukazuje, že žalobca nikdy nebol a nie je veriteľom úpadcu, teda preukazuje, že právne úkony, ktorými žalobca chcel osvedčiť existenciu pohľadávok aj voči úpadcovi boli najvyššou súdnou autoritou označené za absolútne neplatné. Princíp právnej istoty jednoznačne prikazuje uvedené závery právoplatného súdneho rozhodnutia rešpektovať aj v danom konaní. Žalovaný uzavrel, že navodením zdania existencie záväzku úpadcu voči žalobcovi sa len vytvorili predpoklady pre bezodplatný a jednostranne výhodný prevod majetku úpadcu na žalobcu, ktorý sa vydával za veriteľa úpadcu a bol takto na úkor ostatných veriteľov zvýhodnený. Úkony, ktorými sa takéto prevody majetku realizovali nemôžu byť podľa dovolateľa platnými právnymi úkonmi, nakoľko sledujú naplnenie cieľov nepožívajúcich právnu ochranu. V tomto smere dovolateľ poukázal aj na to, že žalobca nemôže byť ani len dobromyseľný, nakoľko dobromyseľnosť vyvracia to, že doteraz na kúpnu cenu neuhradil žiadnu sumu. Žalobca sa nikdy nestal vlastníkom nehnuteľností tvoriacich predmet daných kúpnych zmlúv a preto tieto nehnuteľnosti podľa dovolateľa právom patria do súpisu konkurznej podstaty úpadcu. Záver o neplatnosti uvedených zmlúv má oporu v súdnej praxi, reprezentovanej, napr. rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. ObdoV/53/2003.

24. V ostatnej časti dovolania poukázal dovolateľ na zápisnicu zo 7. riadnej schôdze predstavenstva, z ktorej je zjavné, že úpadca žiadny dlh za Jednotu SD Bardejov nepreberá a úpadca popiera pohľadávku žalobcu v plnej výške, pretože nedošlo k právoplatnému nadobudnutiu pohľadávky VIZOP s. r. o. Preto je dovolateľ názoru, že pravým úmyslom podpisu kúpno-predajných zmlúv bolo uspokojenie domnejšej pohľadávky žalobcu ako jediného veriteľa na úkor ostatných veriteľov, čo je neprijateľné.

25. V danom prípade má dovolateľ za to, že sú splnené dôvody na vyslovenie záveru o absolútnej neplatnosti kúpnych zmlúv č. V 346/97 zo dňa 12. júna 1997, č. V 391/97 zo dňa 16. júla 1997 a č. V 347/97 zo dňa 16. júla 1997, ako aj o opodstatnenosti zaradenia týchto nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty úpadcu. V danej veci ide v podstate o problematiku riešiacu právnu otázku prepadného zálohu, resp. problematiku na ktorú sa plne vzťahujú závery súdnej praxe pojednávajúcej o prepadnom zálohu. Ak by bol dovolací súd toho názoru, že nie daná problematika by bola dovolacím súdom zatiaľ neriešená v zmysle vyššie uvedenej právnej otázky, preto dovolateľ z opatrnosti ako dovolací dôvod vyvodil aj v zmysle § 421 písm. b/ C. s. p. V tomto smere poukázal dovolateľ aj na nasledujúce závery súdnej praxe premietajúcej sa do rozhodovania dovolacieho súdu, ktoré sú na danú vec plne aplikovateľné a ktorým namietané rozhodnutie odporuje a jeho závery sa od týchto záverov dovolacieho súdu odklňajú. Ide o rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/223/2016 zo dňa 26. januára 2017; sp. zn. 1Cdo/96/1995 (publikovanom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 39/1998, na ktoré odkázal aj v niektorých ďalších rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 3Cdo/446/2013, 3Cdo/48/2013, 8Cdo/306/2014); rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. marca 2011, sp. zn. 3Cdo/144/2010.

26. Dovolateľ preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, eventuálne vo veci sám rozhodol tak, že zmení napádané rozhodnutie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovaného plnú náhradu trov konania.

27. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že dovolateľ vyvodzuje

nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia z toho dôvodu, že odvolací súd mu údajne nedal odpoveď na predchádzajúce závery dovolacieho súdu v rozsudku NS SR, sp. zn. 5Obo/39/2013 z 22. januára 2015 k otázkam o platnosti kúpnych zmlúv. Z tejto námietky však podľa žalobcu nevyplyva, ktorý dovolací dôvod ňou dovolateľ uplatňuje. Preto námietka podľa žalobcu v tomto smere neobstojí, pretože cit. rozhodnutie bolo rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý bol zrušený uznesením dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/12/2015 z 30. júna 2016. Následne bolo 8. februára 2017 prejednané odvolanie z 26. júla 2013 proti rozsudku z 11. júla 2013 a odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné z dôvodu nepreskúmateľnosti, pričom v bode 25. zároveň uložil povinnosť prvoinštančnému súdu vyhodnotiť výpoveď Ing. J., výpis z uznesenia 7. riadnej schôdze predstavenstva a doplniť dokazovanie na zaplatenie kúpnej ceny a následne rozhodnúť. V bode 26. zrušovacieho rozsudku uložil doplniť dokazovanie aj právoplatnými rozhodnutiami v konaniach na Okresnom súde Svidník sp. zn. 6C/376/2000 a 5C/905/2000 a listom z 12. januára 1998 právneho zástupcu Jednoty a po doplnení týchto dôkazov ich vyhodnotiť jednotlivo a v súvislostiach. Podľa bodu 29. zrušovaného uznesenia mal prvoinštančný súd až po doplnení dokazovania zaoberať sa dôvodnosťou skutkových a právnych tvrdení strán a tieto jasne a presvedčivo v rozhodnutí zdôvodniť.

28. Žalobca k dovolacím dôvodom vyvodením podľa § 421 C. s. p. uviedol, že v napadnutom rozhodnutí sa súd riadne vysporiadal so všetkými námietkami žalovaného, hlavne otázkou platnosti kúpnych zmlúv. Nie je zjavné, s akou judikatúrou sa nemal vysporiadať, pričom dovolateľ považuje za zásadnú otázku, či môže byť platný úkon medzi úpadcom a žalobcom. Tento opisovaný stav je skutkovým stavom, pretože pri jeho zistení ide o zistenie obsahu zmlúv a teda riešenie skutkových otázok a prijatie skutkových, nie právnych záverov. Až po vyriešení skutkových otázok môže súd pristúpiť k prijatiu právnych záverov. Pokiaľ súd z vykonaných listinných dôkazov (zmluva) zistí jej obsah, rieši skutkové otázky (napr. 3Cdo/27/2019), preto nemôže tým odôvodňovať dôvody podľa § 421 C. s. p. Zásadná otázka, ktorú uviedol dovolateľ, preto podľa žalobcu nie je otázkou právnou.

29. K rozhodnutiam uvádzaným žalovaným, žalobca uviedol, že R61/2009 nebol v ZRaS súdov zverejnený. Rozhodnutie sp. zn. 2MCdo/2/2006, nie je aplikovateľné v predmetnej veci, pretože riešilo prípad, kedy bolo v zmluve konštatované a dohodnuté prepadné právo priamo v zmluve. V kúpnej zmluve bolo totiž v čl. VI dohodnuté, že „zmluva má charakter právneho úkonu s odkladacou podmienkou“ s tým, že právne následky nastanú až splnením podmienky, že dlžníci zo zmluvy o pôžičke nesplnia svoj dlh. Spolu s kúpnu zmluvou totiž bola aj uzatvorená zmluva o pôžičke a kúpna zmluva bola uzatvorená s odkladacou podmienkou. V súdenom prípade však podľa žalobcu takéto prepadné právo dohodnuté nebolo.

30. Žalovaného tvrdenie, že kúpna cena predmetu daných zmlúv nebola úpadcovi uhradená a z toho má byť zjavné, že žalobca nemal úmysel kúpiť a absentoval aj prejav vôle niečo predat', je podľa žalobcu v zjavnom rozpore s vykonanými dôkazmi. Zároveň ide o skutkovú otázku, ktorou nemôže byť odôvodňované dovolanie podľa § 420 C. s. p. a ani ju nemôže dovolací súd preskúmať. To, či bola kúpna cena zaplatená, však nie je dôvodom neplatnosti a pre rozhodnutie vo veci je to nepodstatné. Odvolací súd sa s týmito námietkami vysporiadal v bode 37. až 38. napadnutého rozsudku.

31. Tvrdenie o tom, že žalobca nikdy nebol veriteľom úpadcu, vyvracia list právneho zástupcu Jednoty JUDr. K. z 12. januára 1998 v konaniach na Okresnom súde Svidník, uvedených v cit. liste a aj podľa názoru odvolacieho súdu v bode 39. vyplynulo z dokazovania, že úpadca vysporiadal záväzky prevzaté za Jednota SD, pričom išlo o samotným úpadcom zvolený spôsob usporiadania. To podľa žalobcu svedčí o tom, že úpadca vysporiadal existujúce záväzky. To, či bol žalobca veriteľom úpadcu, však nemá žiadny právny zmysel a význam, pretože spôsob úhrady kúpnej ceny je vedľajším dojednaním kúpnej zmluvy, ktorý nemôže spôsobiť jej neplatnosť. S tvrdením odvolateľa o nezaplatení však nesúhlasíme, pretože časť kúpnej ceny za postúpené pohľadávky bola uhradená 4. júla 1995 - 357 626,- Sk, 27. júla 1995 - 50 000,- Sk a 11. augusta 1995 - 20 000,- Sk, čo je konštatované v rozsudku sp. zn. 3Cbi/535/2001 na str. 5, čo bolo v konaní pred Krajským súdom Košice sp. zn. 3Cbi/535/2001 preukázané. Podľa názoru odvolacieho súdu v bode 39. nebol relevantný ani argument o výsledku konania Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/319/2015 v otázke úhrady kúpnej ceny, ktorá skutočnosť

relevantne nespochybnila nadobudnutie nehnuteľnosti žalobcom.

32. Žalobca taktiež zdôraznil, že postup odvolacieho súdu po jeho zrušení rozsudkom dovolacieho súdu, nie je v rozpore s § 470 ods. 1, § 449 a § 450 C. s. p., ako sa to snaží navodiť dovolateľ. Dovolací súd ani nemohol zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie spolu s rozsudkom odvolacieho súdu, pretože ho rušil iba z procesných dôvodov, bez meritórneho skúmania správnosti právnych záverov. Aj keby ho meritórne skúmal a zrušil, § 449 C. s. p. mu dáva iba možnosť, nie aj povinnosť, zrušiť aj rozsudok prvej inštancie. Pri zrušení odvolacieho rozsudku iba z procesných dôvodov, bez meritórneho skúmania, dovolací súd takú možnosť nemá, pretože by tým zasahoval do kompetencii súdu odvolacieho a poprel by zásadu dvojínštančnosti konania. Postup odvolacieho súdu po zrušení jeho rozsudku dovolacím súdom, nebol podľa žalobcu ani v rozpore s § 243a ods. 1 O. s. p., keď zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Žalovaný si podľa názoru žalobcu zrejme neuvedomuje (alebo tak koná úmyselne), že po zrušení rozsudku odvolacieho súdu z procesných dôvod sa vec dostala do štádia odvolacieho konania a v tomto štádiu odvolací súd absolvuje celé odvolacie konanie.

33. Žalobca je ďalej názoru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je plne v súlade s princípmi a zásadami, na ktoré sa odvoláva v ňom uvedených rozhodnutiach. Princíp právnej istoty v čl. 1 ods. 1 Ústavy nemožno aplikovať na rozhodnutia v tej istej veci, vydané v jednom konaní. Princíp právnej istoty a požiadavka na rovnakú odpoveď na právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých veciach by mohol byť porušený vtedy, ak by išlo o rozhodnutia v rôznych veciach. Žiadny predpis však nevylučuje, že by súd v priebehu konania po vykonaní ďalších dôkazov, resp. po opakovanom vyhodnotení dôkazov nemohol rozhodnúť inak.

34. Z dôvodov, ktoré namieta žalovaný, nemohlo dôjsť podľa žalobcu k nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu a tým k porušeniu práva na spravodlivé prejednanie, pretože odvolací súd podal jasnú a presvedčivú odpoveď na námietky žalovaného v bodoch 36. - 40. rozsudku. Rozhodol tak po tom, ako vyhodnotil dôkazy, ktoré v rozsudku prvostupňového súdu neboli vyhodnotené v zmysle záverov zrušovacieho rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 5Obo/27/2016 z 8. februára 2017, ale aj samotné kúpne zmluvy. V bode 31., konštatoval zistené závery (skutkový stav) z dokazovania ohľadom kúpnych zmlúv, v bode 32. vyhodnotil zápisnicu zo 7. schôdze predstavenstva, v čl. 34 podanie právneho zástupcu JUDr. M. Majerníka a v bode 35., výpoveď svedka Ing. J..

35. Žalovaný taktiež podľa žalobcu účelovo poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/219/2005, ktorý rozhodoval o určení pravosti pohľadávky. Toto konanie nijako nesúvisí s posudzovaním platnosti kúpnych zmlúv. Skutočnosť, či bola uhradená cena za postúpené pohľadávky, nie je žiadnou podstatnou skutočnosťou pre rozhodnutie o platnosti kúpnych zmlúv. Navyše podľa žalobcu, bolo v konaní preukázané, že časť ceny za pohľadávky bola uhradená vo výške 427 626,- Sk. Súd v preskúmanom konaní nemal žiadnu povinnosť skúmať, či žalobca je, alebo nie je veriteľom úpadcu, pretože žalovaný si mohol kúpnu cenu vymáhať, čo aj urobil.

36. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f/ C. s. p., prípadne ho zamietol podľa § 447, pretože dovolanie nie je dôvodné a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

38. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

39. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to

zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj sp. zn. I. ÚS 438/2017).

40. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalovaný ďalej odôvodňuje § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Podľa žalovaného napadnuté rozhodnutie zároveň spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

41. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

42. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

43. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 51/2020).

44. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

45. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

46. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

47. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie v časti zmenený a v časti potvrdený. Z tohto dôvodu je

dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

48. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ prioritne v tom, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný.

49. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnejmu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

50. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

51. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

52. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

53. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

54. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

55. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí v prvom rade konštatoval, že súd prvej inštancie rozsudok

vydal bez doplnenia dokazovania a vyhodnotenia dôkazov podľa záväzného právneho názoru vyjadreného v predchádzajúcom kasačnom uznesení odvolacieho súdu z 8. februára 2017, kedy odvolací súd s poukazom na § 390 C. s. p. na prejednanie veci nariadil pojednávanie (1. októbra 2020) a za prítomnosti sporových strán v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie dôkazmi, ktoré podľa obsahu spisu mal k dispozícii súd prvej inštancie a doplnil ho o všetky právoplatné rozhodnutia vydané v konaniach vedených Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 6C/376/2000 a 5C/905/2000, list právneho zástupcu JEDNOTA, s. d. Bardejov z 12. januára 1998 a o podanie správcu adresované konkurznému súdu z 13. februára 2008, o rozšírení konkurznej podstaty.

56. S poukazom na ust. § 19 ods. 1 a 2 ZKV; § 70 ods. 1 v spojení s § 7 katastrálneho zákona; § 261 ods. 1 a 6 Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetných kúpnych zmlúv; listinné dôkazy založené v spise a výpovede svedkov odvolací súd uzavrel, že vo vzťahu k prejudiciálnej otázke vlastníctva vylučovaných nehnuteľností žalovaný nepreukázal svoju obranu proti žalobe založenú na tvrdení o neplatnosti troch dotknutých kúpnych zmlúv, ktorých neplatnosť mala spočívať dojednanie o spôsobe úhrady kúpnej ceny započítaním, resp. rozpor zmlúv so zákonom, prípadne jeho obchádzanie, resp. rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka (bod 36. napadnutého rozhodnutia). Odvolací súd zdôraznil, že (ne)zaplatenie kúpnej ceny zo strany kupujúceho nemá z hľadiska právnej úpravy (§ 588 Občianskeho zákonníka) vplyv na platnosť kúpnej zmluvy. Odvolací súd dodal, že vykonaním dokazovaním sa taktiež nepodarilo žalovanému preukázať jeho tvrdenie o neplatnosti kúpnych zmlúv pre obchádzanie zákona, či pre rozpor z dobrými mravmi, čo malo súvisieť s úmyslom nadobudnúť majetok úpadcu bez zaplatenia, či v podobe prepadnej zálohy (bod 39. napadnutého rozhodnutia).

57. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože splňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd v časti zmenil a v časti potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolateľom tvrdená absencia odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ohľadom dobrých mravov, a to ani s odkazom na skoršie rozhodnutia vydané v prejednávanom spore, týmto nebola prieskumom v dovolacom konaní zistená.

58. Prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. je podľa názoru dovolateľa daná aj tým, že odvolací súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, kedy bez opory v spise zúžil dokazovanie len na nezaplatenie kúpnej ceny za kupované nehnuteľnosti s tým, že dostatočne nevysvetlil svoj záver o tom, že „žalobcovi lepšie svedčí vlastnícke právo“, hoci tento na seba previedol nehnuteľnosti bez toho, aby za ne zaplatil čo i len jeden cent.

59. Podľa § 185 ods. 1 C. s. p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.).

60. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C. s. p.).

61. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C. s. p.).

62. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C. s. p.).

63. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C. s. p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení.“

64. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sumarizujúc všetky vykonané dôkazy konštatoval, že došlo k riadnej a platnej dohode o kúpnej cene, kedy nezaplatenie kúpnej ceny nemá za následok neplatnosť kúpnych zmlúv. Odvolací súd dodal, že zo strany predávajúceho napokon mohlo dôjsť k vymáhaniu kúpnej ceny, a to bez ohľadu na sporné dojednanie o spôsobe jej zaplatenia. V tomto smere nebol podľa záverov odvolacieho súdu relevantný ani argument žalovaného o výsledku konania Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/219/2005, z ktorého malo vyplývať, že žalobca nebol veriteľom úpadcu. Odvolací súd ďalej k potvrdzujúcemu výroku zdôraznil, že pokiaľ žalobca mienil dodatočne upresniť, či objasniť uplatnenie nároku ohľadom pozemku parc. č. 571/1 zast. plochy, pôvodne vo výmere 4988 m², doložením geometrického plánu (č. l. 541 - 542) k svojmu odvolaniu, tak v tomto štádiu konania pre použitie nových prostriedkov procesného útoku/obrany až v odvolacom konaní v zmysle ust. § 366 písm. c/ a d/ C. s. p., neboli vytvorené pre takýto postup procesné podmienky.

65. Dovolací súd dodáva, že konajúci súd zhromažďuje dôkazy podľa procesnej iniciatívy sporových strán a tieto zhromaždené dôkazy vyhodnocuje aj v zmysle zásad hodnotenia dôkazov vyplývajúcich z ust. § 191 ods. 1 C. s. p. Dovolateľom spochybnená hodnotiacia úvaha odvolacieho súdu podľa zistenia dovolacieho súdu v prejednávacom spore zodpovedá zásadám formálnej logiky a je aj preskúmateľná. Je preto možné uzavrieť, že odvolací súd dal v dôvodoch svojho rozhodnutia odpoveď, akým spôsobom hodnotil dôkazy relevantné pre zhodenie otázky vlastníctva vylučovaných nehnuteľností zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu, a to aj s akcentom na písomné dôkazy doložené do súdneho spisu, ako aj výsluchy svedkov, ktorými mal konajúci súd za to, že žalobcovi svedčí vlastnícke právo, kedy dôvody absolútnej neplatnosti žalovaným napádaných scudzovacích zmlúv, neboli podľa odvolacieho súdu v prejednávacom spore prítomné.

66. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

67. Porušenie procesných práv namietol dovolateľ aj v tom zmysle, že odvolací súd sa neriadil rozhodnutím dovolacieho súdu z 30. júna 2016, sp. zn. 1ObdoV/12/2015 v rozpore s § 455 C. s. p., resp. ani so skoršími rozhodnutiami v prejednávacom spore. Keďže sa po zrušení rozsudku súdom vyššej inštancie dostáva spor do takého procesného štádia, v akom bol pred zrušením už vydaného rozhodnutia, je nutné zaujať taký záver, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade konania spočívajúcej v opätovnom prehodnotení dôkazov, hoci bolo pôvodné rozhodnutie zrušené len z dôvodu procesnej vedy, resp. z dôvodu nesprávneho obsadenia konajúceho odvolacieho senátu. Takýto procesný postup preto nie je možné hodnotiť ako porušenie princípu zásady právnej istoty, ktorý týmto nezakladá prípustný dôvod dovolania vyvodzovaný ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p.

68. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti konštatuje, že procesným postupom

odvolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

69. K ostatnému dovolaciemu dôvodu vyvodzovanému nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolací súd uvádza, že v prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

70. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

71. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).

72. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

73. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p., z čoho je zrejmé, že podané dovolanie si vnútorne protirečí. K tomu dovolací súd uvádza, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 C. s. p.) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu, keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 C. s. p. nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania (I. ÚS 51/2020).

74. Dovolací súd uvádza, že pokiaľ žalovaný nenamietal nesprávne zistenie skutkového stavu ale namietal to, ako na skutkový stav súd aplikoval právne normy, ako aj výsledok takejto aplikácie, ide o

namietanie nesprávneho právneho posúdenia, teda o otázku právnú (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 12. mája 2022, sp. zn. III. ÚS 97/2021).

75. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že dovolateľom nastolená otázka, či: „môže byť platný právny úkon medzi úpadcom ako nie pôvodným, ale dokonca len prístupujúcim dlžníkom a jeho žalobcom ako jeho údajným veriteľom, predmetom ktorého je uspokojenie neexistujúcich pohľadávok takéhoto veriteľa, ktorý na kúpnu cenu dlžníkovi nepoukáže ani len jeden eurocent, či jeden halier a preukázateľne nemá úmysel kúpnu cenu riadne uhradiť, prevodom nehnuteľného majetku dlžníka krátko pred vyhlásením konkurzu na jeho majetok, ktorý vedie k tomu, že veritelia konkurznej podstaty takého dlžníka nebudú môcť byť pomerne uspokojení z predaja tohto majetku, a na rozdiel od ostatných veriteľov má mať žalobca ako len jeden z veriteľov prednostne uspokojené svoje pomyselné pohľadávky nerešpektujúc princíp pomerného uspokojenia všetkých veriteľov dlžníka“ je právnou otázkou v kontexte skutkových okolností prejednávaneho prípadu, ktorú možno unifikovať tak, či možno vylúčiť veci (nehnuteľnosti) z konkurznej veci úpadcu v prípade takých právnych úkonov, pri ktorých ako kúpna cena nebola poukázaná ani jeden eurocent, resp. či je takýto právny úkon medzi úpadcom a osobou dovolávajúcou sa vlastníckeho práva k veci zapísanej do konkurznej podstaty úpadcu, platná. Zároveň ide o otázku rozhodnú, pretože platnosť právnych úkonov kúpnych zmlúv bola predpokladom zápisu dotknutých nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty a predmetom žalobného návrhu v prejednávanom prípade na vylúčenie takto zapísaných vecí (nehnuteľností) zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu.

76. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax dovolací súd konštatuje, že vyššie uvedené právne otázky neboli doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu, čím najvyšší súd dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podaného dovolateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a nie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nakoľko analógiu s „prepadným zálohom“ a s tou súvisiacou judikatúrou uvádzanou dovolateľom na prejednávaný spor nie je možné aplikovať, pre rozdielnosť skutkových základov, ako aj účelu prepadného zálohu a inštitútu vylúčenia veci z konkurznej podstaty. Účelom inštitútu prepadnej zálohy je totiž uspokojenie pohľadávky záložného veriteľa s tým, že mu prípadne záloh do vlastníctva.

77. Podľa ust. § 19 ods. 1 a 2 ZKV, ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu (ods. 1). Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnene (ods. 2).

78. Podľa ust. § 261 ods. 1 a ods. 6 veta prvá zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení platnom a účinnom ku dňu 12. júna 1997 a 16. júla 1997 (deň uzavretia kúpnych zmlúv), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti (ods. 1). Zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, sa spravujú iba ustanoveniami Občianskeho zákonníka (ods. 6).

79. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

80. Podľa ust. § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak (ods. 2).

81. Podľa ust. § 588 Občianskeho zákonníka, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

82. Dovolací súd uvádza, že okamihom spísania súpisu vznikajú právne následky, ku ktorým patrí najmä

zákonný zákaz, v zmysle ktorého len čo je majetok zapísaný do súpisu, iná osoba ako správca nesmie majetok previesť, dlhodobo prenajať, zriadiť na ňom právo k cudzej veci alebo inak zmenšiť hodnotu či likviditu majetku. Majetok je správca povinný do súpisu zahrnúť i vtedy, ak má za to, že je jeho povaha sporná. Správca má majetok uvedený v súpise s poznámkou zakázané speňažiť. K speňaženiu takéhoto majetku smie pristúpiť len vtedy, ak by bol majetok bezprostredne ohrozený skazou, zničením alebo iným podstatným znehodnotením. Pri spornom zápise správca vždy v súpise poznamenáva dôvody sporného zápisu. Ak však správca zistí osobu, v ktorej prospech pochybnosti sporného zápisu svedčia, je povinný ju bezodkladne po zverejnení sporného zápisu v Obchodnom vestníku vyzvať, aby do 30 dní od doručenia výzvy uviedla dôvody a predložila dôkazy, ktoré zapísanie majetku do súpisu vylučujú. Následne tieto dôvody a dôkazy správca posudzuje. Ak by zistil, že vyzvaná osoba má právo vylučujúce zapísanie majetku do súpisu, je povinný majetok zapísaný do súpisu bezodkladne po súhlase príslušného orgánu zo súpisu vylúčiť. Ak však, na základe uvedených dôvodov a predložených dôkazov s odbornou starostlivosťou nezistí, že vyzvaná osoba má právo vylučujúce zapísanie majetku do súpisu, vyzvanú osobu bezodkladne opätovne písomne vyzve, aby do 30 dní od doručenia výzvy uplatnila svoje právo na súde žalobou podanou proti nemu s poučením o následkoch zmeškania tejto lehoty. Vylučovaciu žalobu (tzv. excindačnú) môžu podať popri vyššie spomenutej osobe i osoby, ktoré nie sú v súpise uvedené, a to bez ohľadu na to, či správca zapísal vec s poznámkou alebo nie. Určenia vlastníckeho práva a vylúčenia majetku zo súpisu sa môže domáhať aj úpadca s tým, že žaloba sa podáva proti správcovi.

83. Vylučovateľ, ktorý sa domáha vylúčenia veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu musí preukázať, že vec nemala byť do súpisu zapísaná a že právo, ktoré vylučovalo zapísanie veci do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, svedčí jemu. Žalobca sa vylučovacou (excindačnou) žalobou domáhal, aby súd vylúčil predmetné nehnuteľnosti zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, keďže mal sporné kúpne zmluvy za platné.

84. Dovolací súd zdôrazňuje, že zapísaním veci do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu správcom sa nemení jej skutočný vlastník, či už je ním úpadca alebo tretia osoba. V konaní o vylučovacej žalobe je súd v zmysle ust. § 19 ods. 2 ZKV oprávnený prejudiciálne posudzovať otázku vlastníckeho práva (prípadne iného práva) k vylučovanej veci za tým účelom, aby mohol dospieť k záveru o správnosti alebo nesprávnosti postupu správcu konkurznej podstaty úpadcu pri zapísaní spornej nehnuteľnosti do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Výsledkom takéhoto konania nie je určenie vlastníckeho práva, ale výrok, ktorým súd buď zamietne vylučovaciu žalobu, alebo rozhodne o vylúčení veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu.

85. Dovolací súd s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR z 3. júla 2019, sp. zn. II. ÚS 193/2019 dodáva, že vylučovaciu žalobu je treba odlišovať od žaloby na určenie vlastníckeho práva. Zapísanie určitého majetku do súpisu konkurznej podstaty umožňuje správcovi nakladať s takýmto majetkom podliehajúcim konkurzu a následne ho speňažovať. Právnym prostriedkom ochrany inej osoby (spravidla vlastníka) proti neoprávnenému zahrnutiu takéhoto majetku do súpisu konkurznej podstaty je práve vylučovacia (excindačná) žaloba. Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by mala sama osebe za následok vylúčenie tejto veci zo súpisu majetku patriacej do konkurznej podstaty.

86. Z vyššie uvedených právnych záverov je zrejmé, že súd rozhodujúci o excindácii, resp. vylúčení majetku zahrnutého do súpisu konkurznej podstaty je pri prejudiciálnom skúmaní vlastníckeho práva nezávislý, a to aj od prípadného rozhodnutia súdu o určení vlastníckeho práva, ktoré ako vyplýva aj z citovaného nálezu ústavného súdu, nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by mala za následok automatické vylúčenie veci zo súpisu majetku z konkurznej podstaty.

87. V prejednávanej príhode odvolací súd podrobil skúmaniu správcu konkurznej podstaty namietané kúpne zmluvy, ktoré tento považoval za absolútne neplatné najmä pre nezaplatenie kúpnej ceny, čím sú tieto zmluvy v rozpore so zákonom, prípadne zákon obchádzajú, resp. sú v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí opakovane s poukazom na § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka zdôraznil, že skutočnosť, či fakticky k zaplateniu kúpnej ceny zo

strany kupujúceho došlo v zmluve dojednaným, či iným spôsobom, nemá z hľadiska právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku vplyv na platnosť kúpnej zmluvy. Kedy ani prípadné dodatočné zistenie o nenaplnení dohody o úhrade kúpnej ceny kompenzáciou nespôsobuje neplatnosť uzavretia kúpnej zmluvy a prevodu vlastníctva k nehnuteľnosti (v tomto smere nebol podľa odvolacieho súdu relevantný ani argument žalovaného o výsledku konania najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/219/2005, z ktorého malo vyplývať, že žalobca nebol veriteľom úpadcu).

88. S poukazom na § 588 Občianskeho zákonníka dovolací súd uvádza, že z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu. Kúpna zmluva vzniká, keď sa zmluvné strany zhodli (dosiahli konsenzus) o predmete kúpy a kúpnej cene, pokiaľ zákon alebo dohoda zmluvných strán nevyžaduje ďalšie náležitosti. V tejto súvislosti je potrebné zamerať pozornosť aj na zákonné ustanovenie zaradené do prvej časti štvrtej hlavy Občianskeho zákonníka so všeobecnou platnosťou aplikovateľné aj na úkony, ktorých dôsledkom je prevod nehnuteľnosti. Ide o ust. § 48 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého od zmluvy môže účastník odstúpiť len vtedy, keď je to v tomto zákone uvedené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

89. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že nezaplatenie kúpnej ceny alebo jej časti nie je dôvodom neplatnosti kúpnej zmluvy. Podmienky spochybnenia závisia od znenia kúpnej zmluvy, každopádne nezaplatenie kúpnej ceny je dôvodom pre odstúpenie od kúpnej zmluvy zo strany predávajúceho, a to písomné odstúpenie, ktoré je potrebné doručiť kupujúcemu, ktorý nezaplatil kúpnu cenu. Podporne poukazuje dovolací súd aj na právny názor vyjadrený v uznesení Ústavného súdu SR z 19. júla 2017, sp. zn. I. ÚS 350/2017, ktorý sa týka práva na odstúpenie od kúpnej zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny.

90. Preto v prípade, ak odvolací súd napadnutým rozhodnutím pri posudzovaní prejudiciálnej otázky vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným do súpisu konkurznej podstaty úpadcu zameriaval svoju pozornosť na ust. § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka a konštatoval, že dôvodom neplatnosti kúpnych zmlúv, nemôže byť nezaplatenie kúpnej ceny, vec správne právne posúdil. Takýmto konaním totiž nedochádza ani k obchádzaniu zákona, či ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi, avšak zakladá nárok na odstúpenie od zmluvy (§ 48 ods. 1 a 2 v spojení s § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka).

91. Dovolací súd zároveň dodáva, že takýto právny záver je súladný s ustálenou rozhodovacou praxou ohľadom odstúpenia od kúpnej zmluvy z titulu nezaplatenia kúpnej ceny, avšak za danej procesnej situácie, kedy bola otázka vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z titulu nezaplatenia kúpnej ceny (čím mali byť scudzovacie zmluvy v rozpore so zákonom, prípadne zákon obchádzajú, resp. sú v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka) skúmaná ako prejudiciálna v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu v dovolacom konaní doposiaľ riešená nebola, dovolací súd pristúpil k zodpovedaniu právnej otázky vyvodenej z podaného dovolania so záverom zhodným tak, ako ustálil odvolací súd, že nezaplatenie kúpnej ceny kupujúcim za nehnuteľnosti automaticky neznamená neplatnosť takéhoto právneho úkonu. Z uvedeného dôvodu zapísanie dotknutých nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty pre ich údajnú absolútnu neplatnosť z titulu nezaplatenia kúpnej ceny (resp. obchádzania zákona či z tohto dôvodu konania v rozpore s dobrými mravmi), nemôže v konaní o vylúčenie týchto nehnuteľností zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu obstať a odvolací súd rozhodol vecne správne, ak takto zapísané nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty vylúčil (a to aj s akcentom na ostatné dôkazy tvoriace súčasť súdneho spisu).

92. Dovolací súd ďalej uvádza, že v súvislosti s doložením geometrického plánu v priebehu odvolacieho konania (č. l. 541 - 542) zo strany žalobcu, ktorým tento mienil upresniť, či objasniť uplatnenie svojho nároku ohľadom pozemku na parc. č. 571/1 zast. plochy pôvodne vo výmere 4988 m², odvolací súd zdôraznil, že na použitie tohto nového prostriedku procesného útoku v dovolacom konaní už neboli vytvorené procesné podmienky. Nakoľko koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému, použitie prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany v dovolacom konaní, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je značne obmedzené.

Preukázanie podmienok splnenia predpokladov na uplatnenie nových skutočností a dôkazov v odvolacom konaní je na tej strane sporu, ktorá sa takýchto „nových“ skutočností alebo dôkazov domáha. V prípade, ak táto strana nedokáže, že nové prostriedky procesného útoku a nové prostriedky procesnej obrany uvádza „až teraz“ a bez svojej viny ich nemohla doložiť/na ne odkázať „už skôr“ má za následok to, že na novoty nebude môcť odvolací súd prihliadnuť. Preto, ak konajúci súd vyhodnotí, že na použitie nových prostriedkov procesnej obrany/útoku nie sú vytvorené podmienky, takýto procesný postup odvolacieho súdu nemôže mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces s tým, že táto hodnotiacia úvaha prislúcha odvolaciemu súdu a dovolací súd je takýmto úsudkom viazaný, rovnako ako pri viazaní skutkovým stavom zisteným súdmi nižších inštancií.

93. Vzhľadom na to, že v rozhodovanej veci odvolací súd správne posúdil právnu otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, a to platnosť kúpnych zmlúv dotknutých nehnuteľností z dôvodov uvádzaných vyššie, pričom konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., najvyšší súd podľa ustanovenia § 448 C. s. p. dovolanie žalovaného, ako nedôvodné zamietol.

94. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

95. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 5 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.